

Aluevaltuustoaloite 3.11.2025

Perhehoitajalle mahdollisuus toimia myös oman vanhempansa tai muun lähiomaisen perhehoitajana

Pirhan 2026 talousarviossa tavoitteeksi on asetettu kevyempiä palveluja raskaampien palvelujen kuten laitoshoidon ja ympärivuorokautisen asumisen tarpeen vähentämiseksi. Lisäksi hallitusohjelmassa on kirjaus, että ikääntyvien perhehoitoa lisätään.

Perhehoito kevyempänä hoivan muotona täydentää sosiaali- ja terveyspalveluja ja mahdollistaa monelle inhimillisen hoivan kotona. Lisäksi perhehoito (kuten myös omaishoito) on erittäin kustannusvaikuttava hoivan muoto. Kun väestö ikääntyy, näiden keskeisten hoivan muotojen merkitys kasvaa entisestään.

Perhehoito on erinomainen tapa turvata ikääntyvien – kuten myös lasten ja vammaisten - mahdollisuuksia hyvään, lainmukaiseen ja kustannustehokkaaseen hoivaan, ohjaukseen ja huolenpitoon. Tällä hetkellä liian moni ikääntynyt joutuu selviämään ilman riittävää tukea kotonaan. Toimivan hoivan puutteessa sekä ikääntynyt itse että läheiset kuormittuvat ja riskit muun muassa kaatumiselle kasvavat. Perhehoitoa voi käyttää myös kotihoidon tilalla. Mikäli henkilö tarvitsee enemmän kuin kolme kotikäyntiä päivässä, perhehoitaja yleensä tulisi edullisemmaksi.

Pirhalla perhehoidosta on linjattu, että perhehoitajana ei voi toimia hoidettavan henkilön oma lapsi, vanhempi, avo- tai aviopuoliso. Muilla alueilla tämä on ollut mahdollista. On harmillista, että vieraan vanhuksen perhehoitajana voi toimia mutta ei oman vanhemman.

Tämä on herättänyt hämmennystä perhehoitajissa. Kun perhehoitajana jo toimiva on halunnut ottaa vanhempansa mukaan perhehoitoon, on suositeltu siirtymistä omaishoitajaksi, missä palkkiot ovat matalammat. Taloudellisesti tämä ei onnistu, joten ratkaisuna on ollut omaisen siirtyminen ympärivuorokautiseen hoivaan. Perhehoito tulee joka tapauksessa halvemmaksi kuin muu ympärivuorokautinen hoiva tai kotihoito. Moni perhehoitaja on kuitenkin jäänyt ilman asiakkaita, vaikka tarvetta perhehoidolle on.

Taustatietoa perhehoidon ja omaishoidon eroista ja kustannuksista:

Perhehoitajan ja omaishoitajan ero on toiminnan luonteessa ja sopimussuhteessa: perhehoitaja on ammattilainen tai sopimuksen tehnyt henkilö, joka hoitaa hoidettavaa kodin ulkopuolella perhehoitajan kodissa tai hoitaa häntä hoidettavan omassa kodissa, kun taas omaishoitaja on läheinen henkilö (esim. omainen), joka hoitaa hoidettavaa kotona. Omaishoitaja sitoutuu hoitoon sopimuksella, kun taas perhehoitaja on toimeksiantosuhteessa.

Omaishoidon tuen hoitopalkkion vähimmäismäärä on 1.1.2025 lukien 472,15 euroa kuukaudessa. Hoidollisesti raskaan siirtymävaiheen aikana maksettava hoitopalkkio on vähintään 944,31 euroa kuukaudessa.

Perhehoitolain (263/2015) 16 §:n mukaisen hoitopalkkion vähimmäismäärä nousee perhehoidossa olevaa henkilöä kohden 944,34 euroon kalenterikuukaudessa 1.1.2025 lukien. Myös 944,34 euron vähimmäismäärää suurempia hoitopalkkioita voidaan maksaa. Hoitopalkkio voidaan erityisestä syystä sopia maksettavaksi säädettyä vähimmäismäärää pienempänä.

Lähtökohtaisesti perhekodissa voidaan hoitaa samanaikaisesti neljää henkilöä perhehoitajan kanssa samassa taloudessa asuvat alle kouluikäiset lapset ja muut erityistä hoitoa tai huolenpitoa vaativat henkilöt mukaan luettuina.

Perhekodissa saadaan kuitenkin hoitaa samanaikaisesti enintään kuutta henkilöä, jos perhekodissa annettavasta hoidosta, kasvatuksesta tai muusta huolenpidosta vastaa vähintään kaksi ennakkovalmennuksen käynnyttä, perhekodissa asuvaa henkilöä, joista ainakin toisella on lisäksi tehtävään soveltuva koulutus ja riittävä kokemus hoito- tai kasvatustehtävistä.

Esitämme, että selvitetään perhehoitajan mahdollisuudet toimia oman lapsen, vanhemman, avo- tai aviopuolison perhehoitajana. Lisäksi selkeä rajausta siitä missä tilanteissa voi ottaa esimerkiksi vanhempansa mukaan perhehoitoon.

Riitta Kuismanen

Kauko Turunen

Sirpa Pursiainen-Hautala

Mia Joki

Minna Sarvijärvi

Anne Nyman